

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 18 kor.
 Félévre — 10 „
 Kétszer évente átvéve:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 12 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 14 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével

Terjesztés és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kátrák viszályának
 vagy megöröszése nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD jan. 13.

O. M. K. E.

Ezt a négy betűt jó lesz megjegyezni. Sokaknak a feje megfájdul még tőle. Sándor Pál ur alakította meg az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületet. Lehet képzelni, hogy micsoda magyar egyesület lesz az, mikor eddig is ugyszólván egészen német nyelvű volt kereskedelmünk, de ennek hatása alatt az ujságíró nyelv is tele van otromba germanizmussal, mit a »toll« művészek anynyira »bevezettek« a köztudatba, hogy az új nemzedék már nem is magyarul, de merkantiltól beszél.

Az új merkantil márcziusi 12 pont így szól:

1. A szövetség feladata egyesíteni az ország minden részében széjjelszórta kereskedőket.

2. A szövetség, bár politikai pártállást nem követ, mégis figyelemmel lesz arra, hogy a politikai és községi választásoknál a kereskedelmi érdekek kélő képviselőket nyerjenek és hogy ott, ahol a viszonyok erre nem alkalmasak, lehetőleg meggátoltassék vagy megnehezítettessék olyan törekvések érvényesülése, melyek nyiltan, vagy burkolton, tervszerűen és rosszakaratulag a kereskedelem és annak munkásai ellen irányulnak (?).

3. A szövetség feladata lesz fokozni a kereskedői önértéket.

4. A szövetség oda fog törekedni, hogy helyreállítsa és ápolja az egyes foglalkozási ágak közt megzavart békét, de minden alkalommal teljes erővel fog sikra szállani, ha támadások intézettek a kereskedelmi osztály

becsülete, vagy tisztességes keresete és munkája ellen.

5. A szövetség hadat üzen üres jelszavaknak (?), melyek megbontják a békét az egyes foglalkozási ágak között s amelyek önző politikai czélok érdekében az egész kereskedelmet vonják felelősségre az egyén szörványos visszaéléseiért.

6. A szövetség törekvése oda fog irányulni, hogy hazánk összes gazdasági erőforrásai minél nagyobb mértékben fejlesztessek és hasznosítsassanak.

7. A szövetségi eszmét a kereskedelmi egyesülés elvben nem utasítja vissza, de határozottan tiltakozik és következetesen küzdeni fog az ellen, hogy közhatósági közegek és egyházi személyek jogosulatlan befolyást érvényesítsenek a fogyasztási szövetségek keletkezése és azoknak a kereskedelmet megrontó túlsulya érdekében; ezenkívül arra fog törekedni, hogy a szövetségek körül tapasztalt mindennapos visszaélések (?) és világos törvénysértések megszüntetessenek.

8. A szövetség védi a nemzeti munkát és támogatja minden erejével a hazai ipart (?).

9. A szövetség arra fog törekedni, hogy a hazai kereskedelmet a foglalkozásával összefüggő minden fontos kérdésben tájékoztassa és a kereskedők érdeklődését ily kérdések iránt felkeltse.

10. A szövetség rendszeres munkálatokat fog végezni a kereskedelmi szerződések előkészítése czéljából.

11. A szövetség törekedni fog, hogy a monarchia konzuljai a magyar kereskedelmi érdekeket alaposan ismerjék és szolgálják.

12. A szövetség minden egyes tagjának joga és kötelessége, hogy a központhoz vagy a kerületi központhoz forduljon mindazon esetekben, melyekben a kereskedő hírnevét, becsületét és keresetét tőle független körülmények veszélyeztetik.

Tehát a szövetség politikai tendenciája, de aligha benne lesz a program-

ban a börzeadó, a határidő játék korlátozása, a papiros buza emberpusztító hatalmának megtörése, a gabona elővétel érvénytelenítése, az uzsora, hamis bukás stb. kellő büntetése.

A nagy tekintetű O. M. K. E. ugyan maga is szövetséget s így nem szólhat a szövetségi cím ellen, de segít a dolgon úgy, hogy minden intelligens embernek lehetlenné kívánja tenni a szövetségek érdekében való tevékenységet.

Hogy a hazai ipart támogatná a szövetséget, azt egyszerűen tudomásul vesszük és tisztelettel kételkedünk benne. A mult másat tanít. Éppen a kereskedelem szűkkeblősége folytán nem tud érvényesülni a magyar ipar. Maguk a kereskedők dicsérik agyon a külföldi portékát és sajnálják le a magyart, vagy egyszerűen külföldi gyanánt adják el.

Ha magyarosítani akarják a kereskedelmet, akkor neveljenek magyar kereskedő osztályt s kapcsolják össze a magyar iparral s vonjanak e pálya körébe minél több magyar embert.

A kereskedelmi törzst pedig jogtalan, mert nálunk a kereskedelem csak nemzetgazdasági ág, nem öncél, csak a nemzeti produktumok drága közvetítője, melynek nem a külföld adózik, mint Német- vagy Angolországban, hanem az agrár elem, mely maga a nemzet.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az utcán.

Irta: Jules Ricard.

— Ah jó uram! . . . vegyen egy pár ibolyát! . . . szép ibolyákat! . . . egészen frisek! . . . Csak két sous a csokor.

Nedves, ködös deczemberi este volt. A nedves aszfalt tükröként ragyogtatta vissza a boulevard ezernyi lámpafényét.

A megszólított ur, széles cobolylyal diszes bundájában, épen egy előkelő restauranból lépett ki, ahol pompásan megebédelt; kissé öszes, szépen gondozott szakállal könyezett arcán a jóllakottság, a megelégedettség kellemes hangulata látszott. Szórakozottan a zsebébe nyult, hogy valami apró pénzt keressen a koldus számára, anélkül azonban, hogy megállott volna; a kis virágárás leány pedig apró, siető léptekkel ment mellette, kíváncsian aggodalmas, várakozással teli szeméit a gazdag

urra emelve, aki nem is méltatta a tekintetére.

Most azonban az ur véletlenül mégis reá tekintett és meglátsította a lépteit.

— Hány éves vagy? — kérdezte.

A vézna kis leány egy pillanatig habozott, megnyujtotta apró természetét, hogy nagyobbak lássék és így felelt:

— Tizenöt és fél.

— Tizenöt és fél?! — ismételte az ur.

Még jobban meglátsította a lépteit, míg végre egy gázlámpa világánál megállt és meglepetten, fűrkészőleg nézte a csenevész utcai gyermeket.

A prémes kabátu ur hanyag mozdulattal eldobta a szivarját és beszélgetni kezdett a gyermekkel.

A gyermek bájos elfogultsággal felelt.

Nem, még nem árul régóta virágot; legfeljebb egy hónapja lehet. Addig otthon segítelt az anyjának. Hanem október óta az anyja nagyon beteg és a kis testvéreiről is most neki kell gondoskodnia . . . Amikor az ur hitetlenül

szakította őt félbe — hisz ismerjük már a régi mesét a beteg anyáról, kis testvérekről — a leány sápadt arca elpirult. Oh, nem mese, amit mond. Tiszta igazság; az ur, ha tetszik meg is győződhetik arról. Szinigazság minden: a mama beteg, nagyon beteg. Eleintén nem is akarta megengedi, hogy virágokat árussion, de apa akarta . . .

Most az öreg ur kérdései határozottabbak lettek: hogy sok pénzt keres-e?

— Igen, a mult héten . . . egy ur száz soust adott nekem . . . de az sokkal öregebb volt, mint monsieur . . .

— Hallgass ide! — mondta az öreg ur, aki jól beebédelt és valami kűösös jótékonyági hangulat lepte meg. Tíz frankot ajándékozok neked . . . és azonfelül még ajándékot is veszek neked, aminőt csak akarsz, magad választhatod most mindjárt . . . valami szép ajándékot . . . vagy ruhát . . . vagy . . . Nem baj, ha drága is.

— Igazán! Monsieur ajándékot vesz nekem? olyasmit, ami csak az anyám lesz? amit

12 havi részletfizetés mellett
 létesít villamos bevezetéseket csillárokkal
 együtt az

Elektrotechnikai vállalat

Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 11. (Füchsl-ház.)

Telefonszám: 509.

521

A király a csehek obstrukciója ellen.

A legutóbbi delegációs fogadtatás alkalmával a Felsőház elnöke szövegezte a csehek által folytatott obstrukció ellen és kiméltelenül, keményen elítélte az obstrukciót. A Brünben megjelenő Pozor most azt írja, hogy az ifjú csehek klubjában erős mozgalom indult meg az obstrukció folytatása ellen.

A Ház jegyzőjének lemondása.

Gróf Teleki Sándor tegnapi levelet intézett a Ház elnökségéhez, tudatva, hogy sokoldalú elfoglaltsága miatt a Ház jegyzői tisztségéről lemond. A képviselőházban sokan a lemondásnak politikai pikantériát tulajdonítanak, tudósítók azonban ez irányban kérdést intéztek gróf Teleki Sándorhoz, aki épp akkor Szentiványi Arpáddal tárgyalt. A gróf kijelentette. Elhatározásom kizárólagos oka a sokoldalú elfoglaltság, és már Széll Kálmán és Khuen miniszterelnöksége idejében is le akartam mondani a jegyzői tisztséget.

Képviselőválasztások.

Pék János folytatja körútját tapolczai kerületében. Békefi és Polgár szociálistikus beszédeket mondanak a földműves néphez. Erősebb közdelem lesz, mint eleinte hitték volna. A választás f. hó 20-ára van kitűzve.

Nagy-Károlyból jelentik a Magyar Távirati Irodának: 1/4 11 órakor gróf Károlyi 225, Varságh 199 szavazatot kapott. Varságh legerősebb két községe Ganes és Börvény már leszavazott.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 13.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Előterjeszti az irományokat, köztük bejelenti, hogy gróf Teleki Sándor lemondott jegyzői állásáról és az így megürült jegyzői állás betöltésére a szombati ülést tüzi ki,

nem kell otthon oda adni? és nem baj, ha drága is?

A monsieur nézte az arcocskát, amely valósággal átszellemült az öröm határtalan nagyságától.

— Még ha drága is, — felelte komoly hangon.

— Ah, mennyire örülök! Akkor hát azonnal megmutatom, hogy mit szeretnék nagyon, de nagyon! Minden nap nézem és százszor is kívántam, bár csak egyszer annyit tudnék összeszerezni, hogy megvegyem . . . Velem jön? . . . Majd én előre megyek, hogy az emberek ne higgyék, hogy önhöz tartozom . . . ugy-e?

— Nem, csak maradj mellettem . . . De meséld el nekem, mit is akarsz te tulajdonképpen olyan igen nagyon?

— Oh, mindjárt megmutatom! Azt nem lehet elmesélni; azt látni kell . . . De félek, hogy nagyon drága lesz . . . Nos, itt van az üzlet!

Es megállt egy papirkereskedés előtt, melynek kirakatát két sorvadó lámpatáng csak gyéren világította meg. Az öreg ur meglepetten állt meg. Mit kívánhat annyire ez a gyermek ebben az üzletben!

— Ugy-e szép? — suttogta végre a leányka, arcocskáját a kirakat üvegéhez szorítva,

amikor a többi üresedésben levő tagsági helyeket is betöltik.

Következik a napirend: az ujonczlétszám megállapítási javaslat részletes tárgyalásának során

a második szakasz

Szederkényi Nándor szerint ezen szakasz felett a vita már bezárult.

Elnök: Még nem zárult be a vita, hanem ha nincs szónok, készségesen berekeszti.

Münnich Aurél előadó: Miatán a honvédelmi miniszter tegnap a II-ik szakasz törléséhez hozzájárult, a maga részéről is készséggel csatlakozik Lovászy Mártonnak erre vonatkozó javaslatához.

Kovács Pál: Ujból ajánlja határozati javaslatát, mert a katonai büntető perrendtartás módosítására szükség van.

Elnök: A vitát bezárja. Következik a határozathozatal.

A Ház a törvényjavaslat II. szakaszának törlésére vonatkozó Lovászy-indítványt elfogadja és mellőzi a többi indítványt.

Következik a törvényjavaslat harmadik szakasza.

Szederkényi Nándor: Kéri törlését a szakaszban foglalt azon rendelkezésnek, hogy a végrehajtással a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel együtt bizassék meg. Erre nézve ellenindítványt nyújt be.

Tisza István gróf: Szederkényi ismét hangsúlyozta, hogy az ujonczajánlás joga a képviselőházat illeti. Ez helyes. Másként van azonban a vérendszert megállapítása, ez már közösgyes dolog. Ez a valódi tényállás.

Elnök: Szederkényi ellenindítványát tizen írták alá, de mivel azok közül még öten sincsenek jelen . . . (Nagy zaj a balon.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz szól. Az mindegy, ha öten is vagyunk jelen, hiszen nem szavazásról van szó.

Elnök: A vitát bezárja. Következik a szavazás.

A Ház többsége a Szederkényi indítványát elveti s a szakaszt egész terjedelmében elfogadja.

Ezzel a törvényjavaslat általánosságban, mint részleteiben elfogadtatott, annak harmadszori olvasása a jövő ülésen fog megtörténni.

Következik a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat.

A tisztviselők fizetése.

Hegedüs Lóránt előadó: Üsmerteti a javaslatot általánosságban, elmondja keletkező

ritva, hogy még közelebb láthassa a vágyainak tárgyát.

Vékony ujjacskájával pedig rámutatott egy magas, karcsu figurára, hosszú kék köntösben, a mellén összekulcsolt kezekkel, a feje körül pedig széles aranykerettel, amely csillogással volt kirakva, mint a szentek fejdisze . . . A boldogságos szent szűz szobra volt . . .

— Hát ezt akarod? ezt? ezt?! . . . ezt a kis figurát?

— Igen . . . ez ugy-e, drága a monsieurnek. Nem akarja megvenni? — suttogta ijedten a gyermek és könyek gyűlte a szemébe.

— De igen! hogyne! . . . várj meg itt! Az ur belépett az üzletbe és nemsokára egy csomaggal jött vissza. Egy pillanatig még egyszer figyelmesen nézegette a kis virágáros leányt; akkor aztán átadta neki a csomagot.

— Itt van a te Szűz Máriád . . . és itt van még 20 frank . . . Ma este nem kell több virágot árulnod . . . Szaladj hamar haza, hogy ágyba juss!

Es az öreg ur sietve folytatta útját a nedves, decemberi estében.

sét egész a mai napig, minő különböző fázisokon, változásokon ment át s ecseteli a tisztviselők helyzetét, kimutatva az obstrukciónak káros hatását, kéri a javaslat elfogadását.

Kossuth Ferencz pártja nevében szól. A függetlenségi párt mindig szíven viselte a tisztviselők sorsát. Örömmel látja, hogy a javaslat egyszer már a Ház elé került és általánosságban hozzájárul ahhoz.

Balthányi Tivadar gróf: Szintén üdvözlö a javaslatot. Azonban néhány észrevétele van, amelyet ezzel kapcsolatban ki akar fejteni. Első sorban is a tisztviselői létszám szaporításának Halt-ot kell mondani.

Nagy Ferencz: Ad neked Holló!

Balthányi Tivadar gróf: Miért?

Nagy Ferencz: A német kommandóért.

Balthányi Tivadar gróf: A halt-ot csak itt mondom. Különb én is ragaszkodom a magyar vezénnyelvhez. (Derűtség. Helyeslés balról.) A protekciónak lehetőleg véget kell vetni. Végül a javaslat hatálya ne visszamenőleg lépjen érvénybe.

Simonyi-Semadam Sándor: A tisztviselők anyagi függetlenségének szükségességéről és nagyságáról beszél. A kormánynak nagy diskrecziós jog jut kezébe a javaslat által. Határozati javaslatot nyújt be a tisztviselők függetlensége érdekében.

Szederkényi Nándor: A törvényjavaslat telve van hibákkal ugyan, de azért elfogadja most a szőnyegen forgó javaslatot ama kijelentéssel, hogy amidőn a fizetésrendezésről szóló javaslat tárgyalás alá kerül, akkor fog majd reámutatni a hibákra és fogja kérni orvoslását.

Kecskeméthy Ferencz: A választópolgárok már régóta aggódva várják az adóreformokat. Miért legyen meg hamarabb a tisztviselőknek a fizetésrendezése a honpolgárok adóreformjánál? Különb pedig ezen az alapon nem szavazza meg a javaslatot.

Lovászy Márton: Csatlakozik Szederkényi felszólalásához, de egy körülményt nem hallgathat el. Ez pedig a vasuti tisztviselők kérdése. Miért lennének irántuk mostohák? Kéri a pénzügyminisztert, hogy egy kis pótvajaslattal könnyítsen a vasutasok sorsán is.

Nessi Pál: A körülmények kényszer hatása alatt szavazza meg a javaslatot, mert sok kifogása van ellene. Így például első sorban az előmenetelt illetőleg sok javítani való lenne különösen a VI., VII., VIII. fizetési osztályokban a bírónál.

Folonyi Géza: Nem fogadhatja nagy hozsannával a jelen javaslatot, mert nincsen mellette a szolgálati pragmatika. Igazat ad Nessimnek, hogy különösen az igazságszolgáltatás keretében működőket lehetőleg függetleníteni kell anyagilag, hogy meg ne történhessék ismét egy olyan eset, hogy a magyar igazságszolgáltatás egy előkelő tagja megvesztegethető legyen. Ő a jelen javaslatot úgy fogja fel, hogy az állam jutalmat akar adni ezzel hű katonáinak. Ez helyes, szép és nemes dolog, amelyhez szívesen hozzájárul. Azonban spekuláció gyanánt nem hajlandó átengedni. Tudomása szerint ugyanis számtalan egyén van, aki csak azért nem ment és nem menesztetett nyugdíjba eddig, hogy magasabb fizetési fokba jutva az új fizetési rendszer alapján menjenek nyugdíjba. Ezt helytelenné és ennek elkerülése végett azt ajánlja, mondassék ki, hogy a javaslatban foglalt fizetésemelésben a nyugdíjakat illetőleg csak az résztüljön, aki a jelen javaslat elfogadásától számított két év alatt megy csak nyugdíjba. A javaslatot egyébként általánosságban elfogadja.

Elnök: A vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: Reflektál az elhangzottakra. Viszautasítja azt a vádat, mintha a fizetésrendezésnél a súlypont csak a magasabb fizetési osztályokra irányulna. Ez nem áll. A kormány minden fokozatot szem előtt tartott.

Pitreich és Tisza.

A politikai helyzetre nagy befolyást gyakorol Pitreich miniszternek a delegációban mondott beszéde.

A helyzet jobb megértésére szembe akarjuk állítani a magyar nemzeti követeléseket a hadügyminiszter tegnapi nyilatkozataival. Alapul azt a programot vesszük, amelyet a kormánypárt magáénak vall:

1. A magyar zászló, magyar czimer és a magyar közjognak megfelelő jelvények alkalmazása.

Pitreich: A különböző fokokban vezető katonai személyeknek azt a rendkívül fontos kötelességet is teljesíteniük kell, hogy politikai vagy nemzeti ellentéteknek a hadseregbe való behatolását megakadályozzák és ne tűrjék, hogy abban az egyik nemzet tagjai a többi fölé emeljék magukat, mert az osztrák-magyar hadsereg néphadsereg, de sem német, sem magyar, sem cseh, sem lengyel stb., hanem az összes nemzetek közös hadserege, amelyben ezek egyforma méltánylásra és megbecsülésre és egyforma oltalomra kell, hogy találjanak.

De a kijelentés teljesen azonos a chlopji hadparancsossal, csak »néptörzsek« helyett nemzetekről beszél és a független magyar államot megint csak egy rangba helyezi a cseh, lengyel stb. osztrák tartományokkal.

2. A viszonyoknak megfelelő és előre megállapítandó határidő alatt a szolgálati és vezényleti nyelv fokozatosan magyarrá tétele.

Pitreich: Az egységes vezényleti és szolgálati nyelv nemcsak czélszerű, hanem feltétlenül szükséges. Ezt a szükségességet azok az államférfiak, akiknek közreműködésével a kiegyezési törvények létrejöttek nevezetesen Deák és gróf Andrássy, úgy akkor, mint későbbi alkalmaknál is a meggyőződésnek oly erejévé és a szellemnek oly élével jelentették ki és védelmezték, mely csak azokra nem gyakorolhat hatást, akik valamely okból nem akarják megérteni, vagy valamely okból becsukják szemüket ama nagy veszedelmekkel szemben, amelyek beállának, ha egy közös hadseregnek ez az első és legfontosabb ismertető jele hiányozna.

3. A magyar származású tiszteknek a magyarországi ezredekben való alkalmazása.

Pitreich: Olyan elvet, hogy a tiszték mintegy az ő illetőségük szerint osztásának be és az ezredeknek egyéb okokból szükséges helyi beosztásánál mintegy letelepíttessenek, a hadvezetőség soha sem fog elfogadni. A lehetőség megállapítását a hadügyminiszter magának tartja fenn.

4. Magyarországon magasabb katonai intézetek felállítására.

Pitreich erről semmit sem tud.

5. Az összes magyarországi katonai nevelőintézetekben a tiszti oktatás magyarrá tétele.

Pitreich: Most már el kell ismerni, hogy a tanítás bármely természetszerűtlen nyelvben történhetne, hogy azonban a parancsadás rövidsége és precizitása lehetetlen volna, ha a kifejezések szófűzése és magyarázatok használata a hadseregben nem volna egységes és tanítás és gyakorlat által nem menne ugyszólván a vérbe.

6. Magyar tárgyalási nyelv a magyarországi ezredekben a katonai büntető perrendtartásnál.

Pitreich: Az osztrák igazságügyminiszterium már közölhette álláspontját a fennálló

vitás pontok tekintetében, míg ez a magyar kormányak, nyilván az ismert viszonyok következtében, nem volt lehetséges.

Tudósítónk írja végül a következőket:

Pitreich hadügyminiszter tegnap beszéde foglalkoztatja a politikai köröket. A vélemények e beszéd felől eltérők, de valamennyien megegyeznek abban, hogy míg a beszéd általánosságban igazolja Tisza elfoglalt álláspontját addig a részletekben szerencsétlen konkluziókra vezetett.

A polgármester ünnepi beszéde.

A városi székház megnyitó ünnepélyéhez, illetőleg a polgármester beszédéhez fűzött megjegyzéseinkre a *Szabadság*-ban találunk választ. Örömmel konstatáljuk, hogy a cikkíró maga is készségesen elismeri, hogy mily rendkívül sokat köszönhet a város a püspökség és a káptalan áldozatkészségének. De ezen elismerés mellett is úgy látja a cikkíró, hogy a polgármester beszéde eléggé kifejezést is adott ezen elismerésnek s ennek bizonyosságul a következőket közli a polgármester ünnepi beszédéből:

Kiragadunk egy részletet, mely bizonyítja, hogy a polgármesternek volt érzéke a kérdés iránt:

— Annyi bizonyos, hogy a váradi káptalan Váradot mindig magáénak tartotta, e jogát soha senki sem vonta kétségbe, a törvény, a király, a püspökség Váradot mindig a káptalan városának mondotta:

Várad története teljesen összefügg a váradi káptalan és püspökség történetével, mert a káptalan volt a földesur s a város a káptalan a maga urának megismerni tartozott. És hogy ha mégse volt jobbagyi város Várad, ennek magyarázata a város lakosainak és urainak nagy műveltségében keresendő.

Ezzel tehát rendben volnánk, mert jobban és találékosabban alig lehet jellemezni a káptalan szereplését, mint a polgármester tette.

Lássuk az 1722. évi kiegyezést. Ebből azt mondja a polgármester:

— A kiegyezés a káptalannal 1722-ben megy keresztül, a kiegyezést akkora czimer a város akkori jegyzője szerkeszté, III. Károly király a létrejött egyezséget megerősíti. Várad évi 400 váltó forint fizetésének kötelezettsége által mentesül a jobbagyi teher alól. Ugyanis mindeztideig a városnak összes jövedelmi forrásait a csekély adók képezték, minden más jövedelem a káptalant illette meg, sőt a káptalan jurisdikciója is megszűnővén, a város erkölcsi tekintélye is jelentékeny mértékben növekedett. Ezen egyezségben váltotta magához a város a mészárszék, a korcsmáltatás, serház, malom, sokadalom és hetivásárok tartási jogát. Hogy mennyit ért a jog a mai viszonyok szerint, nem is tudjuk értékelni.

Ennyi csak elég egy történelmi elmefuttatás keretében?

Végül arra a vádra, hogy az 1882. évi örökjaváltságra, jobban mondva a regálemegváltás előnyére nem szentel a polgármester elég szót, felhozzuk, hogy a polgármester történelmi előadása 1875. évi november hó 21-ig terjedt s így három évtized történetéből nem szakíthatta ki az óhajtott momentumot, annál kevésbé, mert akkor, ha a mai napig minden történetet elmond, a püspöki ebéd elmaradt volna. De jelzi a polgármester, hogy ez a három évtized a *vagyonosodás, a megerősödés korszaka*, a melyet a ma élők átéltek s végigküzdöttek.

Mi szükség arról beszélni, amit mindnyájan tudunk? *Erezzük jótékony hatását, hálával vagyunk ellelve érte*, s kár ez érzést ok nélkül, keresett sérelmekkel megrontani. Pax vobiscum.

Ehhez csak az a megjegyzésünk, hogy tekintettel arra, hogy ismételt és részletesen

említette beszédében a polgármester, hogy megnyit perelt a káptalan a várossal s ez által gyűlöletes színben állította oda a káptalant, mintha egyebet sem akart volna, mint szándékosan meggátolni a város haladását, nagyon is szükség lett volna megjegyezni, hogy azok a perek véget értek s az az újabbkori vagyonosodás és megerősödés éppen a püspökség és káptalan jóakaratóból és áldozatkészségéből származik. Es ennek annál inkább helye lett volna, mert az örökjaváltságon már 1859-ben, tehát 1875 előtt megegyeztek az érdekeltek.

No de nem rekriminálunk: — a fő dologban, ha utólagosan is, megértettük egymást. Az egyes részletekre még majd akkor tesszük meg észrevételeinket, ha az ünnepi beszéd nyomtatásban megjelenik.

Egyebekben béke velünk.

Rimely Károly.

A magyarországi kath. egyháznak gyászva van ismét: buzgó főpásztorainak egyike *Rimely Károly* besztercebányai püspök Garam-Szent-Lőrinczen tegnap délelőt 11 órakor meghalt.

Halála nemcsak egyházmegyéjét borítja gyászba, hanem méltán őt gyászta érte a magyarság. Fiatalkorában magyar nyelvű mestere volt b. e. *Rudolf* királyfinak, később érdemeiket szerzett, mint magyar író és végül mint a magyarság éber őre exponált nemzetiségi vidéken.

Az elhunyt főpásztor néhány hónapja ülte 10 éves püspöki jubileumát. Akkor az egész magyar sajtó elismeréssel közölte, hogy e 10 év alatt százazereket áldozott a magyar kultúra és jótékonyosság oltárára.

A megboldogult püspök igen jó viszonyban volt *Ferencz Ferdinánd* trónörökösrel, ki ismételt meg is látogatta őt s tőle kért magyar papot udvarába.

Az elhunyt püspök életrajzi adatai a következők:

Rimely Károly besztercebányai püspök, egyházi író, szül. Esztergomban 1825. febr. 4. Középiskolát Esztergomban, Pozsonyban és Nagyszombatban, a teológiát Bécsben végezte. Pappá szentelték 1848. jun. 21. Rövid idei káplánkodása után 1850. tanulmányi felügyelő a bécsi Pazmaneumban, 1852—53. tanévtől az egyháztörténelem és jog tanára az esztergomi papnevelőben, 1861-ben pazmaneumi aligazgató, majd ideiglenes igazgató és pápai t. kamarás, 1867. márcz. 16-án pozsonyi kanonok, 1868. márcz. Rudolf trónörökös, Gizella és Klótild hercegnő magyar nyelv s irodalomtanára, 1870. lekéri javadalmas apát, 1876. jun. 17. a Lipót-rend lovagkeresztése, 1889. apr. 28. pozsonyi városi plébános, 1892. pápai praelátus, 1893. jun. 6. besztercebányai megyés püspök. Számos tudományos cikkein, értekezésein, szent beszédein kívül önálló művei: *Historia Collegii Pazmaniani etc.* (Bécs 1865); *Capitulum insignis Eccl. Coll. Poseniensis etc.* (Pozsony 1880); *Adalék az Uj M. Sion 1880-iki évfolyamához* (u. o. 1881) stb.

TAJEKOZTATO.

Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

UJDONSAGOK.

Prologus.

Egy arcz, egy árny s ti vágyak, álmok;
Minden mi fáj, meg andalít
Minden mi ég, lelkeembe, mélyen:
Rajongás, vágy; mély tiszta hit
Ujjongva mind mind szólni vágyik.
Valami itt benn, úgy sajog
S e sejtő, vágyó fájdalomtól
Szakadtak fel ez új dalok.

Valaki rajtuk eltűnődik
Valaki más majd mo olyog:
Milyen hóbortos, büszke álmok,
Milyen rajongó vers sorok
Valakinek mind mind unalmas,
De majd egy lelken átremeg,
Milyen őszinte nagy rajongás,
Milyen igaz kis énekek.

S ha két sóhaj, s két tiszta könny-csepp
Találkozik e rimeken
'S vágyat, álmokat fakaszt majd
Az én szerelmes énekeim, . . .
Ha egy-egy bánatos dalocskán
Akad csak egy — ki andalog, —
Majd lassan, esőndben szárnyra keltek
Divatjamult fakó dalok.

Dutka Ákos.

A városi tisztviselők drágasági pótléka.

Az állami tisztviselőknek meghozta az új-
esztendő a fizetési pótlékot, melyet ma le is
tárgyal a képviselőház, felfüggesztve egy napra
az obstrukciót érte.

A legutolsó vasuti baktortól fel egészen a
közigazgatási bíróság elnökéig mindenki a ki-
utalt fizetési pótléknak örül, — a melynek
száz helye van ugyan, de százfelé elosztva
kis adagokban százfelé elhelyezhető.

Egyedül a városok tisztviselői kara az,
amely csak a mások örömeiben kénytelen
gyönyörködni. Kevés gyönyörűség! Különösen
Nagyvárad város tisztviselői érzik igen erősen
a helyzet súlyát, mint a mely városnak a
piacát, ipari és kereskedelmi cikkeit az el-
mult évben lezajlott mindenféle sztrájkok nagy
mértékben megrágtották.

Ha valaha jogos volt a drágasági pótlék,
most jogos, amikor hogy egyebet ne említsünk,
a husnak az ára 32 fillérrel több a rendesnél.

Be is adták az 1000 frtnál kisebb java-
dalmazású tisztviselők a kérvényüket a város
törvényhatóságához, a melyben a drágasági
pótlék megszavazását kérik.

Ezek az emberek várták, remélték, hogy
a város nemesen gondolkozó tanácsa majd
valami uton módon kieszközli azt a 40—50
frt. segélyt.

Elmult azonban a diszközgyűlés, melyen
20,000 koronás alapítványt szavaztak meg. És
a drágasági pótlék, amelyre *papiroson* nincs
fedezet, — még mindig a város vasbugyellári-
sában *hever*.

Es a kis emberek ennek daczára is meg-
vagasztalták magukat. Azt mondták: »Bizo-
nyosan azért történt így, mert az *ünnep* nagy
napját nem akarták megzavarni *alamissna-*
osztással. De majd az első közgyűlésen, me-
lyet az új székházban tartanak, majd . . .

Es kihirdették a gyűlés napját is; és meg-
állapították a gyűlés tárgysorozatát is, de a

kis emberek kérése nincs benne sehol. Pedig
de hitték, de várták . . .

Még mindig vannak rajongók, akik azt mond-
ják, hogy a tanács meglepetésnek tartogatja
s mint pót tárgyat, csak a gyűlésen
veszi elő.

Miért fázik úgy tőle a tanács, hiszen lenne
arra fedezet is.

Ott szerepel 8 rendes tanítói állás a
mult évi költségvetésben 1000 frtjával, az
8000 frt. Ebből csak 8 kisegítőt fizettek s azt
is csak 4 hónapig; ez pedig csak 1600 frt;
megmaradt hát ennél az egy tételnél 6400
forint.

Bizonyára van még egy ilyen tétel a költ-
ségvetésben s nem is kell sok, csak egy s ak-
kor már kész a *fedezet*.

Előfizetési felhívás.

Január elsejével lapunk fennállásá-
nak tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden
keresztül becsületes törekvéssel, buzga-
lommal igyekeztünk a közérdek szolgálatá-
ban azon nagy czélt: a katolikus öntudat
felébresztését, a katolikus érdekek istápolá-
sát előmozdítani.

Az új évtized küszöbén bizalommal for-
dulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz,
akik elveinket és irányunkat ismerik s méltá-
nyolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk
meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség
bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál
nagyobb mértékben mutatja irántunk ragasz-
kodását, minél nagyobb szükség van küzdeni
a destructiv irány ellen.

Programunkat ismeri a közönség. Czé-
lünk egy minden politikai párttól független
kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és
Biharmegye érdekeit védve, e mellett hű
tükre legyen a főbb országos, kivált katholi-
kus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimeri-
tően értesít minden nagyobb jelentőségű ese-
ményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak
bőve és hűen, hanem egy fél nappal meg-
előzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól
szervezett levelezői karunk értesít a megye
minden pontjáról s az ország nagyobb váro-
sairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat
pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni
sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék
elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZÁNTUL«
szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

* **Uj év a románoknál.** A gör. kath. és
gör. keleti vallású polgártársak ma, csütörtök-
kön ülik az évfordulót: új év napját. A tem-
plomokban ünnepélyes isteni tiszteletek lesz-

nek ez alkalomból. Mi is boldog újévet kívá-
nunk román polgártársainknak!

* **Szabad a vásár.** Egy nagyváradai kon-
krét esetből kifolyólag a kereskedelemügyi m.
kir. miniszter leiratot intézett Nagyvárad vá-
rosához az iránt, hogy a gyümölcs és cukorka-
árusítás egész vasárnap üzhet. A városi ta-
nács a miniszter leiratát kellő intézkedés czél-
jából kiadta a rendőrségnek.

* **A járványkórház kibővítése.** A Szent
László járványkórház építéskor, költségkimelés
szempontjából Nagyvárad városi törvényhatósági
bizottsága csak két pavillont építtetett. Időköz-
ben azonban négyféle fertőző betegség is for-
dult elő s ezeket nem tudta kellő elkülönítés-
sel elhelyezni a városi főorvos, A közegészség-
ügyi bizottság már többször sürgette a még
hiányzó két pavilon föllállítását. A főmérnök az
építési költségeket 14,700 koronában állapította
meg, a számvonóság azonban nem tud fedezet-
tet kimutatni az építésre. A városi tanács uta-
sította a főszámvonót, hogy az összeget a város
jövő évi költségvetésébe vegye fel.

* **A jótékony akció.** A tél hidege által
sújtott szegények istápolására már eddig fo-
lyamatban volt jótékonyági akcióról a rend-
őrségi sajtóroda a következőkben számol be:
A régi rendőrségi épületben megnyitott mele-
gedő szobákban állandóan tanyáznak a hajlék-
talan szerencsétlenek, éjjeli szállást igénybe
vesz naponta 50—60 egyén. A jótékonyági
bizottság határozatához képest a mult évi
gyűjtésből fennmaradt 2000 koronáért fát vá-
sárolt Gerő Armin rendőrkapitány s a teg-
nap napig 6 métermáz át osztatott ki a je-
lentkező szegényeknek. Minthogy pedig a hideg
miatt szűkölködők száma jelentékeny s ezzel
szemben a még rendelkezésre álló tüzifa me-
nyiség bizony nagyon kevés, ez uton kéri
fel a segélyzést intéző bizottság a nemes szívű
ember barátokat, hogy a szűkölködők istá-
polására szánt pénzbeli adományait Gerő
Armin rendőr kapitányhoz mint a bizottság
elnökéhez juttatni sziveskedjenek.

* **Kaszárnya kibővítés.** A nagyváradai hon-
véd huszár laktanyában egy alosztályi raktár-
épületre van szükség, amelyet Nagyvárad vá-
rosa már elkészíttetett. A honvéd kincstár az
építési költség 6%-át fizeti bér fejében a vá-
rosnak. Az új épület átadása, illetve átvétele
Január 21-én délelőtt 9 órakor lesz a város-
háznál s polgári részről *Rimler* Károly polgár-
mester, *Köszeghy* József v. főmérnök, *Dús*
László v. főügyész, dr. *Baróthy* Ákos főorvos,
Osoróasics Ferencz v. építész és az állam-
építészeti hivatal képviselője lesznek jelen.
A honvédség részéről szintén többen lesz-
nek jelen az átadásnál.

* **Burák új csárdásai.** Nagyvárad uri kö-
zönségének legkedveltebb cigánya *Bura*
Karcsi, valósággal remekelt a keddi jogászba-
lon. Huszonkettőmagával muzsikált a fényes
bálon s az erőteljes banda összhangu művészi,
tüzes játékkal elragadta az előkelő bál kö-
zönséget. Különösen nagy hatást ért el *Bura*
Karcsi az idej jogászbálra szerzett három
tüzes csárdása, melyet a bál lady patronessé-
nek dr. *Miskolczy* Ferenczné urasszonynak
ajánlott fel.

* **Farkas László.** Nagyvárad egy széles
körben ismert, derék polgára: *Farkas* László
volt vendéglős haláláról részvétellel értesültünk.
Az elhunyt évtizedekkel ezelőtt előkelő vendég-
lőse volt a városnak. Hosszabb ideig vezette a
Zöldfát, később a hirneves Komlót. Utóbb a
közkórházzal szemben a saját vendéglőjét. Öreg-
ségére teljesen visszavonult s mint magánzó
élt, tekintélyes vagyonából. Ifjabb korában részt
vett a város társadalmi mozgalmában. Elhunyt

tát neje és nagyszámu rokonsága gyászolja. Temetése holnap, pénteken délután lesz a Lukács György-utcai gyászházban. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Öz. Farkas László szül. Király Franciska a maga, valamint rokonai és számos ösmerősei nevében mély fájdalommal tudatja felejthetetlen, szeretett jó férjének, illetve rokonának **Farkas László** volt vendéglősnek f. évi január 13-án, déli 12 órakor életének 63-ik, boldog házasságának 32-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 15-én, d. u. 3 órakor fognak Lukács György-utca 1. számú saját házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig f. hó 18-án, d. e. 10 órakor fog a Premontrei-rend templomában az leg-k Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ösmerősei tisztelettel meghívattak. **Nagyvárad, 1904 január 13.** Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Elismerés a városi levéltárosnak.** Nagyvárad város új székházának felavatása alkalmával **Rimler Károly** polgármester történelmi visszapillantást adott elő Nagyvárad város múltjából. A történelmi adatok egy részét ehhez **Lakos Lajos** városi levéltáros kutatta ki hosszúságos fáradozással a városi levéltárból. A városi tanács méltányolta ezen buzgó munkálkodását **Lakos Lajosnak** s jutalmul 100 koronát szavazott meg részére.

* **A bérkocsiipar szabályzata.** Nagyvárad városának a bérkocsiiparról alkotott szabályrendeletében arra nézve van intézkedés, hogy a hajtási jog megvonható attól a bérkocsistól, aki a vendégekkel gorombáskodik, de ez a megtörő eljárás nincsen világosan körülírva. A b-ügyminiszter utasította a várost, hogy a szabályrendeletet módosítsa. A tanács a szabályzatot kiadta a jogügyi szakbizottságnak.

* **Próbafűtések a vízvezetési telepen.** A Bihari szénbánya és villamossági részvénytársaság azon kérelemmel járult Nagyvárad városához, hogy a vízvezetési telep tartalék kazánjának fűtő felületét saját költségén megnagyobbíthassa s a bodonosi szénrel próbafűtések eszközölhessen. Kikarják mutatni, hogy a bodonosi szén használata gazdaságosabb lenne e vízvezetési telep üzeméhez. A tanács a fűtőfelület kibővítését engedélyezte.

* **Köszönetnyilvánítás.** A M. A. V. Köszönetnyilvánításán felülírtettek a következők:

Nagyemlétságu Szmeccsányi Pál püspök 50 K, Nagymélt. Radu Demeter g. kath. püspök 20 K, mélt. Vinkler József 20 K, Fetser Antal 10 K, Andrassy János 10 K, Grócz Béla 10 K, mélt. Palotay László 6 K, nagys. Bognár István 5 K, mélt. Laurán Agoston 5 K, öz. br. Gerliczy Félixné 20 K, öz. Des Echerolles-Krúspér Sándor 20 K, Rimler Károly polgármester 30 K, dr. Barabás Béla 20 K, Butyka Lajos 20 K, László malom 20 K, L. E. Rees 10 K, Moskovits Adolf és Fiai 10 K, Berger Dániel, Diósy Lajos, Bognár és Szántó, Emilia malom és Kirschner és Deutsch 10—10 K, Mezey Mihály 18 K, Egeresi gipszgyár 10 K, Tichy Gyula 15 K, Kriszta Sándor 10 K, Szmazenka Ernő 8 K, Szkuba Gyula 6 K, Pálffy Béla 5 K, Reményi Ferenc 5 K, Zimmer Károly 5 K, dr. Várady Zsigmond 5 K, Grégr József 4 K, Incze Lajos és Társa 5 K, György Jakab Mihály 5 K, Salkovits Pál 4 K, Szokoly Tamás, Végh László, Tanay Béla, Molnár János, dr. Jónás Alfréd 3—3 K, Kugler Albert, Wechsler Adolf, Papp János, N. N. 5—5 K, N. N. 4 K, Andrényi A. 5 K, Erős Ferenc 5 K, Sinka László 6 K, Palicska Gergely 4 K, Csató Jenő, Fülöp István, dr. Kecskeméti Lipót, Sebessy Béla f. m. 2—2 K, Váradi Ignác 6 K, Boronkai Gyula 2 K, Kovács János 2 K, Zachariás János

2 K, Mike Albert 1 K, Széles András 2 K, Hamar Dániel 2 K, Grósz Jakab, Kruscszky Kornél, Boros Béni, Wéber Elek, Kiss Sándorné, Koczó Gyula 1—1 K, Krammer Károly 2 K, Dénes Béla 1 K, Horváth József 1 K, Kulcsár István 1 K, Markus Dezső, Balogh Soma, Csánády Bertalan, Preisz M., Maresch Károly, Sonnenfeld, Vurst József, Germán Károly, Brüder Jenő 2—2 K, Abel Ignác 1 K, Nemes Antal, Tóth Mihály, Deutsch Armin, Izsák Regina 2—2 K, Gera Sándor 3 K, Szabó Valér 4 K, Sipos Sándor 4 K, Nyiri Pál 2 K, Angyal-Drugéria 1 K, Tolnay Miklós 2 K, Bihar Szilágyi olajgyár 5 K, Hegyesi Gusztáv 2 K, Heller Ede 5 K.

A kegyes adakozóknak ezton fejezi ki köszönetét az egylet elnöksége.

* **Utonálló suhanczok.** Seres Nagy Lajos bihari gyereket tegnap délben a Széchenyi szálloda előtt **Györfi Gyula** és **Gollieb Ferenc** 14 éves csavargó suhanczok feltartóztatták, majd a szálloda épülete mögé vezették és a nála levő 1 korona pénzt tőle elvették. A pénz Gollieb csizmájában meg is került. A két utonálló suhancz lezárattott.

* **Elvitt színházi látszó.** A kedd esti színelőadás után a földszint baloldali ruhatártól valaki elvitt egy színházi látszót. A ruhatárosné kéri az illetőt, hogy a látszót visszavinni sziveskedjék, nehogy neki kelljen megfizetni.

* **Találtak egy zsák zabot.** Igazolt tulajdonosa jelentkeztek a rendőrségen.

* **Kóczé Antal Nagyváradon.** Ma este a Royal kávéházban **Kóczé Antal**, a híres virtuoz cigány hangversenyeztek.

* **Kovács L. és Társa** cég lapunk mai számában közölt hirdetésére tisztelettel hívjuk fel olvasóink szives figyelmét. — Egyszeri próba vásárlás elegendő arra, hogy ezen üzlet pontos kiszolgálásáról, áruai jó minőségéről, valamint az árak rendkívüli olcsóságairól bárki meggyőződést szerezzen.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai esküdtek névsora.

A nagyváradai kir. törvényszéknél szervezett esküdtebírószék helyettes esküdteinek évi lajstroma az 1904. évre a következők:

András Gusztáv, Andriska József, Balogh János, Barabás Géza, Barabás Szilveszter, Bartsch Sándor, Batori Imre, Baum J. S., Báthory László, Bodó Imre, Bodnar Gergely, Boros Lajos, Bozsik István, Brüll Henrik, Csatary István, Csaky József, Csordás Antal, Czeglédi Jeremias, id. Debreczeni Lajos, Dévald Mihály, Dobos Menyhért, Eberl Kálmán, Farkas László, Fábry Károly, id. Fekete Sámuel, Feldmann Adolf, Fenyves József, Fényes Manó, Fianta Mihály, Főris Lajos, Friss Manó, Fröhlich István, Fuszek Lajos, Fűchsl Mór, Gazdag György, Gergely István, Gödény Sándor, Gramantik János, Grósz Alkért, Gyagyovszky János, Hant Gyula, Heffer József, Hegedűs István, Hell Ignác, Hollósy Jenő, Illés Sámuel, Imrek Károly, Jelinek István, ifj. J.ó Ferenc, ifj. Kaczián Karoly, Kajetan József, Kaufmann Márton, Kádár Gyula, Kárger Vilmos, Kezdődy Gyula, Keztyűs János, Király Zsigmond, Kiss Gyula, Klein Miksa, Sz. Kocsis János, Kohn Dávid, Kóki András, Kopócsy Endre, Kovács László, Künstler János, Löwenstein Zsigmond, Lukács Antal, Madarász Gyula, Magyar Gyula, Markbreit Sándor, Maszay Sándor, Máté Imre, Mogyeri János, Mihálovits János, Moldován Sándor, Morvay Váibald, Moskovics Adolf, Ifj. Moskovics Mór, Nagy József, Nagy Károly, Nemes Lajos, Németh Antal, Németh Sándor, Novák János, Paizs Béla, Pankolics Károly, Papoleczy József, ifj. Papp Imre, Papp György, Patta Manó, Pántya Péter, Pázmán Lajos, Pekarik

Endre, Pander Sámuel, Plesz Aron, Preis Illés, Procz János, Putnik Radó, Rácz János, Rákosi Károly, Rákosi Viktor, Reich Sándor, Reismann Jakab, Reismann Mór, Rendes Sándor, Rieger Gusztáv, Rigi József, Rothauszki Ferenc, Salamon Benedek, Sarkadi Sándor, Schercz Károly, Schmidt Gyula, Schmuczer János, Steiner M. Albert, Schüch József, Szabó Gyula, Szabó Károly, Szabó Lajos, Ifj. Szakács József, Szász János, Szilágyi Tivadar, Szirmay Lajos, Szolga Sándor, Sződényi Nándor, Sztankovics József, Sztarill Ferenc, Taró Tivadar, Tárnoki László, Tepper Károly, Tirschel Gyula, Tirringer Ferenc, Topsál Vilmos, Tóth Ferenc, Tóth Imre, Turi Imre, Turóczy Gyula, Ujvári Vilmos, Vajnovszky József, Valaszky János, Varga András, Vaszil György, Váci Benjámín, Wagner Mihály, Wechsler Adolf, Weintraub Mór, Wiener Jenő, Zách János, Zsembinszky János, Zsirkay Károly.

Gondatlanság.

Siránkozó, töpörödött kis parasztasszony **Todoka Mária**, akinek a gondatlanságából másfél éves kis leánya borzalmas tűzhalált szenvedett.

Dombrovádi pitvarában lekvárt főzött az asszony. A kenyérsütő kemenczében pokoli tűz izzott. Hatalmas hasábok zsarátnokai ontották a lángot s a tűzhely körül ödöngött a másfél éves csöppség.

Az asszony kiment vizért s a pitvarban egyedül maradt a sustergő tüzet bámuló kis gyermek.

A tudatlan csöppséget elkápráztatták a csillogó, izzó parazsak s odahajolt a tűz fölé.

Egyszerre borzalmas sikoltásra futott be az asszony.

A gyermek ott feküdt az izzó parazsokon. Teste már csontokig égett. A megrémült asszony kétségbeesetten segítségért kiáltozott, de már későn volt minden, mire kiemelték a gyermeket halott volt.

Az igazságszolgáltató törvény gondatlanságot büntetést szab ezért az anyára. **Todoka Mária**t is fogházzal sújtotta a törvény. Tekintettel a mentő körülményekre, 4 napra szabták vezeklését a méltányos bírák.

Lázár Vilmos zsarolási pere.

Lázár Vilmosnak a Nagyvárad Friss Ujság közvetítő ágensének zsarolási ügye fekszik a törvényszék ítélethirdető asztalán.

A szédelgő vigécz **Lázár Vilmos** mint a **Friss Ujság** hirdetészedő ügynöke a megye nagyobb központjain újságíróknak adta ki magát s a zsarolás legfurfangosabb módjaival szípolozta a vidéki kereskedőket.

Igy történt **Nagyszalontán** is. **Csiszlinszky Ferenc** szalontai kereskedő ellen **Salliny Jolán** sarkadi birtokosnő súlyos rágalmakat hirsztelt. **Lázár Vilmos** értesülve erről, összegyűjtötte a Salliny Jolán rágalmaikat s **Egy szalontai nadrágos haramia** czímen cikket irt Csiszlinszky ellen.

A rágalmozó cikkel beállított **Lázár szerkesztő** ur a szalontai kereskedőhöz, hogy a **Nagyvárad Friss Ujságban** ilyen tartalmú támadás készül ellene. Azonban bizonyos pénzek ellenében ő mindenek útját vágja.

A kereskedő nem volt hajlandó az üzletbe bele menni s erre **Lázár** fenyegetőzve távozott.

Másnap, az 1902. évi nov. 20-iki **Friss Ujságban** aztán megjelent az **Egy szalontai nadrágos haramia** című förmedvény. Természetesen a kereskedő rágalmozási és zsarolási pört indított **Lázár Vilmos** ellen, mely pörben tegnapra volt kintzve a főtárgyalás.

Azonban az ügynek újabb szenzációs fordulatot adott az a körülmény, hogy időközben a panaszos is, **Lázár** is nyomtalanul eltűnt. **Csiszlinszky** szalontai kereskedő időköz-

ben rendezetlen viszonyok között esdőt mondott s megszökött Romániába, Lázár Vilmos pedig új ismeretlen területre tette át tüzelméi színhelyét. Így tehát a zsarolási pör tárgyalását elapolták.

A megsértett vezérkari főnök.

Erdekes sajtópört tárgyalt tegnap a budapesti büntetőbírói bíróság mint esküdtbírói bíróság Zsitvay Leó uriai bíró elnökelete alatt. A vádlott Loránt Dezső, a »Független Magyarország« felelős szerkesztője volt, aki lapjában »Beck-Latour« cím alatt vezércikket írt.

A királyi ügyészség szerint Loránt a cikk inkriminált részeiben báró Beck Frigyes cs. és kir. tábornagy, vezérkari főnökről olyan tényeket állított, amelyek valóságuk esetén a megsértett tábornagy ellen a büntető eljárásra adnának alkalmat és őt a közmegegyezésnek tennék ki, azonkívül Loránt a vezérkari főnökkel szemben meggyalázó kifejezéseket használt.

A cikknek e forradalmi jellegű részeiben a cikkíró gyönyörűségnek nevezve, magasztalja a lámpavasra való felhúzással elkötött szándékos emberölést. Azt állítja Beck vezérkari főnökről, hogy a nemzet esküdt ellensége is mint ilyen esküszegésre akarja bírni a királyt.

A tárgyalás megkezdése előtt Loránt Dezső védője, dr. Visontai Soma arra kérte a bíróságot, hogy napolja el a tárgyalást, mert annak idején sem ő, sem Loránt nem kapott vádiratot, amit esetleg megfölebbezve a vádtanács az eljárást meg is szüntethette volna. Dr. Magyar István királyi ügyész ezt ellenezte. A bíróság hosszabb tanácskozás után a védőt kérelmével, amelyet indokolatlannak talált, elutasította. Visontai a határozat ellen semmisségi panaszt jelentett be. Egyszermind a bíróság negyven perczig felfüggesztette a tárgyalást, hogy a védő részletesen informálhassa a vádlottat. Előbb azonban megalakították az esküdtbizottságot. Az esküdtek tagjai lettek: Fehér Odön, Neuschloss Kornél, Bauer Mátyás, Gaiszler Béla, Elek Pál, Blau Arnold, Elek Lipót, Teltsch Berkthold, Horeczky Nándor, Delikát Ignác, dr. Pollák Gyula és Mosolygó Gyula rendes; továbbá Fekete Elek és Földesi Lipót póttagok.

A tárgyalás folyik.

SZÍNHÁZ.

Szultán.

Erdekessége volt a tegnapi előadásnak hogy Roxelán szerepét, melyet eddig *Haller Irma* játszott ebben a szezonban, tegnap *Parlagi Kornélia* vette át.

Pajzán elevensége, lágyan csengő hangja szépen érvényre jutott a szubrettnek e kedves szerepében.

Azonban az est sikere mindenek fölött *Ruzsinszky Ilonáé*, akinek a Szultán amugy is kedvenc szerepe, de tegnap kiváltságosan disponálva volt rá a művész. Kristály tiszta hangjának üde csillogása, könnyed hajlékonysága és színbeli gazdagsága káprázatos virtuozitással elevenítette meg a rég ismerős melódiákat. Említésre méltó még *Szalmáry* és *Sziklai* kacagató mókái a két basa karikatúra szerepében.

Frizzó átváltozó művész, ki bámulatható ejt az emberiséget mutatványával, csak e hó 26-án kezdheti meg váradi vendégszereplését, s így ez érdekes fellépés a jelzett időre halasztott.

Cziterás. *Konti* József kitűnő operettje kerül még e héten színre. Főszereplők: *Parlaghy*

Haller, T. Pogány, Horváth, Bérczi, Szatmári, Sziklai stb.

Hamlet. Shakespeare nagyhatású, remek tragédiája, Hamlet kerül ma színre a Szigligeti-színházban Keszler Edével a czimszerepben. A többi főszerepet Somogyiné, E. Kovács Mariska, László Irén, Tóth Elek, Krasznai, Bognár János, Déry Alfréd, Szatmári Arpad és Sziklai játszák.

Casanova. *Barna* ismert operettje megy pénteken este, a három főszerepet: *Parlaghy, Horvát K. Békeffy* játszák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 105. Bérletszám 101. (páratlan.)

Ma, csütörtökön 1904. január 14-én:

H A M L E T

dán királyfi.

Dráma.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, pénteken január 15-én

Casanova.

Operette.

IRODALOM.

A Szigligeti társaság jövője.

Ily czímmel jelent meg a tegnapi Nagyváradban egy cikk, a mely bővebben foglalkozik azzal a nagy kérdéssel, mi lesz a Szigligeti-társaság jövője?

A nélkül, hogy a cikkel vitába akarnának bocsátkozni, a következő kis megjegyzésre szorítkozunk:

Mindaddig szó sem lehet a Szigligeti-társaság jövőjéről, míg a közönség érdeklődése a mainál sokkal nagyobb nem lesz. A társaság jelenleg a felolvasó ülések által érintkezik a közönséggel, de a közönség az érintkezésnek e módját immár kissé meguntta s épp azért nem is valami buzgó keresi. Valami módot kellene tehát keresni arra, hogy az érdeklődést kissé felcsigázzuk s ez nem lehet más, mint a műsornak érdekesebbé, változatosabbá tétele.

Kedv, gondolat vagy bátorság hiányzott eddig az újításhoz? nem tudni. Legközelebb azonban lesz alkalmunk a társaságban magában is szívá tenni a reformot; addig is jelezzük, hogy a reform főpontja ebbe a pár szóba foglalható össze:

Enek, zene és szavaltat bevonása az eddig kizárólag felolvasásokból összeállított műsorba.

Ajánljuk az ünnepélyeket rendező bizottság

figyelmébe az újítást, mely minden esetre nagy közönséget vonzana a társaság felolvasó üléseire. Akkor aztán nem fázna minden önérvényes társulati tag a felolvasástól s nem állana elő a most megtörtént eset: hogy a felolvasó ülés a közreműködők közre nem működése miatt csöndes részvét mellett elmarad.

Magyar Sion. A dr. *Prohászka* Otokár és dr. *Trikal* József szerkesztésében megjelenő *Magyar Sion* kath. egyházi folyóirat új előfizetést hirdet. Hosszas ajánlani oly folyóiratot, mely 42. évfolyamába lép, már nem szükséges. A *Magyar Sion* alapos és szakszerű dolgozatokat hoz a felmerülő egyházi, társadalmi és tudományos kérdésekről, ismereti a hazai és külföldi irodalom új termékeit, a melyek a theológiát s egyáltalán az egyházat és kereszténységet érintik. Dr. *Prohászka* neve már maga elég biztosíték a lap magas színvonalára és szellemi előkelőségére. Megjelenik havonként 5—5 nyomtatott íven Esztergomban. Előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona.

Jézus Szive, a kegyelmek napja.

Hagen S. J. művének magyar fordítása megjelent máscdszor. A mű, melyet a kritika mint »igazán épületes, rendkívüli tartalmas és kedves könyvet melegen« ajánlott, 15 iv terjedelmű, oktató és imádsági részből áll. Vásonba kötve kapható 2 koronáért (e. e. ss.) *Wolkenberg* Alajos dr. theol. tanárnál *Szalmárt*. Ugyanazon szerző *Nagybőjti Szentbeszéd* cz. művének ára 1:50 kor.

Kereskedők adóügyi kézikönyve cím alatt *Mészáros* Kálmán debreczeni püztviselő újabb munkája január elején jelent meg. A munka tartalmazza a III. o. ker. adó, az üzleti alkalmazottak I. és IV. o. ker. adója, a tőkekamatadó, hadmentességi díj, kereskedelmi és iparkamarai illeték, dohány- és belyegelés, italmérés, községi és megyei póadó és a kereskedők kezelésének ismertetését, gyakorlati tanácsokkal, magyarázatokkal, példákkal és az összes előforduló fontosabb esetekre kérvénymintákkal ellátva. Régi hiányt pótol ez a könyv. Sokat hangoztatott panasz, hogy a kereskedő adóval túl van terhelve, vagy oly adókat kell megfizetnie, melyek őt jog- és törvény szerint nem terhelhetik. S bizony sajnos, hogy ez a panasz a legtöbb esetben valóban bizonyult. Igaz ugyan, hogy az illetékes és arra hivatott hatóságok a jogos panaszokat mindig orvosolják, ha azt a felek kérelmezik, ámde egy kérvény az adóznak 4—5 koronájába, sőt többre is kerül. Ezen nehézségek megszűnnek ezen kézikönyv által, mert ebben a kereskedő összes fentebb felsorolt ügyeire nézve felvilágosítást talál s minden egyes előforduló esetre ott találja a megfelelő kérvénymintát, melyet csak le kell másolnia. A könyv ára bérmentes küldéssel 1 korona, megrendelhető a Csokonai-nyomdától Debreczenben.

NYILTTÉR.

Névjegyek

szép kivitelben, jutányos árban készítettnek

a *Szent László nyomdában,*

Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Január 16. Tisztietély.
 Január 17. 48-as népkör bálja.
 Január 30. Kiskereskedők táncestetje a Kereskedelmi csarnokban.
 Február 6. Helyőrségi bál.
 Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
 Február 13. Kath. Kór. bálja.

TAVIRATOK.

Az ülés vége.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, jan. 13. (Saját tud. táv.)
 Lukács László pénzügyminiszter folytatva beszédét kifejti, hogy a kormány mikor az állami tisztviselők érdekeit szem előtt tartva a fizetésrendezést az egész vonalon megvalósítja, be kellett vonnia az állam gépezetében működő, de nem szigorúan állami tisztviselők fizetésrendezését is. Elismeri, hogy túl sok a tisztviselő s a gépezet egyszerűsítése szükségessé vált, de a tisztviselők számának redukálása csak lassan hajtható végre, már csak a méltányosság szempontjából is. Elismeri a centralizálás tulkapásait is, de mindezek a fejlődés hibái s évek lassu munkája tökéletesíti, egyszerűsíti majd az állam háztartását.

A tüzetes rendezés általánosítása pedig ne rémítsen senkit azzal, hogy új fedezetet igényel, mert ez nem ró új terheket az országra, a fedezet már megvan.

Visszautasítja a korteskedés és protekció vádját, mert az új rend szerint az előlépésnél egyedül a szolgálati évek száma a mérvadó.

Gróf Batthyányi, Nesi Pál felszólalása után a második szakaszt is megszakították.

Ezután Szatmári Mór interpellált egy Eperjesre címzett katonai hivatalos levél ügyében, melyen Eperjes zárójelben *Presor*-nak van írva. Kérdi, hogy van-e a miniszterelnöknek tudomása, hogy a magyar helynevek kötelező használatát katonai körökben még most sem respektálják. Tisza válaszában kijelenti, hogy megállapodás szerint megvan engedve átmenetileg a kettős címzés, de legközelebb intézkedni fog az átmeneti idő záros meghatározása iránt.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, jan. 13. Az orosz távirati ügynökség szemben egy berlini lap Pétervárról kelt ama közleményével, mely a közel jövőben kiadandó és a keletázsiai helyzetre vonatkozó kormánykommunikét tartalmazza, jelenti, hogy a közlemény alaptalan. Eddig hivatalos nyilatkozat nem érkezett és egyelőre hivatalos helyről való értesülés szerint nem is várható.

London, jan. 13. A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból: Ama felelet, amelyet Japán fog adni Oroszországnak, valószínűleg kérni fogja Oroszországot a meg-

határozott időn belül való válaszára. Azt is jelenti, hogy a szjőuli orosz követ biztosította a japán követet, hogy az orosz követség őrsége nem lesz nagyobb 126 főnyinél. A japán követ azt ajánlotta, hogy egyezzenek meg, nehogy a japán és az orosz őrség között összeütközésre kerüljön a sor, amibe az orosz követ nagyon szívesen beleegyezett. (M. T. I.)

Peking, jan. 13. (Saját tud. táv.)
 Szibériából érkező kereskedők hozzák a hírt, hogy a szibériai vasuton két orosz hadosztályt szállítanak Mandsuriába.

Tokio, január 13. (Saj. tud. táv.)
 Az orosz vasutak pusztulásával fenyeget egyik japán hírlap. Allitólág kétszáz japán khinainak öltözve a szibériai vasutak mentén van elhelyezve, hogy szükség esetén a szibériai vasutak rombolásával a közlekedést megakadályozzák.

A német-svájci kereskedelmi szerződés.

Bern, január 13. A Németország és Svájc között megindult kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat legközelebb folytatni fogják. (M. T. I.)

Politikai hírek.

Budapest, jan. 13. (Saj. tud. táv.)
 Politikai körökben ma Pitreich beszédével foglalkoztak s másrészt az obstrukció egyik trakciójának Tisza megbuktatására való törekvése képezte a beszéd tárgyát. E hír Tiszához is eljutott s ő kijelentette, hogy valószínűen e törekvés nem árt neki s a fizetésrendezés tárgyalása után az indenniti és a beruházási javaslatok kerülnek napirendre.

Gizella főhercegnő utja.

Bécs, jan. 12. Gizella bajor hercegnő e hó 18-án Münchenből id-érkezik, 19-én Zna-
 imba utazik Seefried grófú meglatogatására, 20-án Augusta főhercegnőt látogatja meg Budapesten. A hercegnő 22-én tér vissza Münchenbe. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

59

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pémberton.

— Fruk, — mondtam a hatodik nap reggelén, — két dolog közül az egyiknek kellett történnie. Vagy lesnek rájuk s azért nem mennek jönni, vagy pedig eljött az alvó évszak és azért nem jöhetnek. Én úgy hiszek annak az öreg francziának, mint ahogy a tulajdon bátyámnak hinnék. Ő tudja, mi az: ott hagyni négy embert eleség és víz nélkül, ezen a kopár sziklán, ahová még a madár sem száll. És ha nem jött föl ma egész nap, bizonyára nem mert feljönni, vagy — nem eresztették.

A három ember fontolgat a szavaimat s legelőször is Dolly Venn szólalt meg.

Mindent azonban B-llenden Ruthert szenvedték: — s ezért nem panaszkodunk, ezért nem tett egyikünk se szemrehányást a másiknak Sőt az első öt napon aránylag nem is voltunk túlságosan leverték: hisz voltak barátaink hű és igaz barátaink! Az öreg Clair-de-Lune és a három szép leány minden reggel és este feljöttek hozzánk a szédítő magasba és

hoztak eleséget is, meg hirt is tudtak mindenfelől, ami a szigeten történt. De az ötödik napon nem jöttek... Kora reggeltől késő estig hiába vártuk őket; s akkor végre tisztában voltam avval, hogy nem is fognak jönni többé soha!

A múlt éjszaka, amikor rajtam volt az őrállás sora, harangszót hallottam. Először azt hittem, hogy csak a fűlem zug, mert a tengerzajlás erősebb volt, mint rendszeren és a szél is sűrűltözött a sziklák közt. De aztán lementem a létrán, a szikla háta mögé, ahol se a szél zugását, se a tenger mormolását nem hallottam; — s akkor nemcsak a harangzó csendült élesebben és tisztán, hanem azt is láttam, hogy az északi sziklazátonyon több lámpás ég. Aztán csónakok hemzsegetek a vízben a zátony körül s ami a legfurcsább volt, — hogy szinte beszélni se szeretek róla, — messze körül, a zátony körül, sárga fényvel ragyogott, fénylett a tenger, mintha lentől a mélységből kivilágították volna. Tisztán láttam a zátonyon a sétáló emberek körvonalait, s a mint a hold fénye rájuk sütött, egyszerre csak úgy eltűntek, mintha a szikla gyomra nyelte volna el őket. Lehet, kapitány, hogy ön nem hiszi el ezt, de ha Clair-de-Lune ma éjjel se jön föl, akkor kérem, menjünk le együtt a szikla alá, hogy ön maga is lássa, amit én láttam az éjjel.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde

	Budapest, jan. 13.
Oszttrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

225

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghűlésknél.
Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
 ** céasz. és kir. udvari szállítók. **
 Rudolstadt.

Még egy pár napig tart

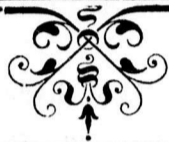
az eladás a volt Andriska-féle üzletben (volt Kunz József és Tsa helyiségben), most már minden árban eladjuk a raktárt.

1 méter csipke — — — — — 2 fillértől feljebb.
 1 » aljzsinór — — — — — 1 » »
 1 matring selyem — — — — — 2 » »

és a többi cikkek hasonló árban.

Tisztelettel

Kovács L. és Társa

598

Belépési felhívás!

A »Nagyvárad Hítelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat a »Nagyvárad Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hítelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyvárad Hítelbank
 takaré- és segélyszövetkezet
 igazgatósága.

502

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonalzatok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:
 izléses kivitelben
 mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
 tánczrendek, étlapok,
 naptárak,
 palaczkfeliratok,
 névjegyek,
 gyászlapok
 stb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.